

FOTO MICHAEL DANDRIEUX

Dionysos på Sorbonne

En introduktion til Maffesoli ved Sébastien Tutenges

Michel Maffesoli er sociologiprofessor på Sorbonne, leder af 'Center for studier af det aktuelle og hverdagsliv', far til fire og forfatter til mere end 20 bøger om det imaginære, sex, fest, ekstase, terrorisme, vold og slige emner. Det siges, at han blandt andet indsamler data i det franske natteliv og til de mange sammenkomster i hans majestætiske pariserlejlighed. Der er bestemt gang i ham. Den teoretiske inspiration henter han ikke primært fra kanoniserede sociologiværker, men snarere fra poeter og rebelske tænkere, der kan hjælpe med at bryde fri af vanetænkningens lænker. Maffesoli er til turbulens, følelser, kompleksitet og vanvid. Hans erklærede mål er at 'skabe panik'.

Den franske professor er især kendt for sin udlægning af vores samtid, det 'postmoderne', som han mener er præget af dionysiske værdier. Livet handler i dag ikke primært om at producere og sikre dagen i morgen, men i stadig højere grad om at være sammen og slå sig løs, hvor end muligheden byder sig. En kollektiv af-civilisering har fundet sted over en længere årrække: Følelserne får i dag lov til mere frit at manifestere sig i det offentlige rum, tøjstilen er blevet mere vovet, talen mere bramfri, seksualiteten mere løssluppen og rusvanerne mere orgiastiske. 'No-future' attituden, der i 1970'erne blev dyrket af en forholdsvis lille flok avantgarde-udskejere, er i dag blevet til en generaliseret 'det-skider-jeg-på' holdning. Prøv at tænke på, hvor meget furore det skabte for et halvt århundrede siden, når Elvis Presley svingede understellet - og det endda på TV!! Det var dengang koncertgængere skulle sidde bænket, ubevægelige, tavse og uden alt for meget klappen. Bo Diddley, den stakkel, skrev i 1958 kontrakt med en TV-kanal, hvor det blev præciseret, at han ikke måtte bevæge kroppen under en transmitteret koncert. Han kom alligevel til at rokke og måtte følgende vinke farvel til sit honorar. Tiderne er skiftet. I dag er der ikke mange, der orker at løfte et øjenbryn, når punkere tisser på scenen, eller når Hip-Hop-ikonerne himler op om, at de er langt ude på stoffer og slår på tæven.

For at analysere disse viltre tider har Maffesoli udviklet en 'erotisk videnskab', som i modsætning til traditionel positivistisk videnskabelighed sætter spot på de sanselige, følelsesmæssige og u håndgribelige sider af tilværelsen. Forargelse bringer os på afstand af det levede liv, mener han, og derfor gælder det om at fastholde en åben og kærlig tilgang til det undersøgte. Også hvis man studerer voldelige rockere, heroinmisbrugere eller destruktive unge. Målet er at komme tæt på de studerede, forstå tingene fra deres perspektiv og beskrive deres liv uden at forfalde til reduktionistiske forklaringer eller abstrakte modeller. Hans tekster flyder med metaforer, nyopfundne ord og arkaiske latinske fraser. Skrivestilen er 'essayistisk' af den mere eksperimenterende slags, og det kan gøre læsningen anstrengende; især for folk, der er vant til den stramme og punktvisse anglo-amerikanske stil. 'Essayer' er det franske ord for at prøve, at forsøge sig frem, og den slags kan som bekendt indebære famlen; men det kan være lige præcis det, der skal til for at få hold på noget nyt og ukendt. Nye tider kræver et nyt sprog, og det er hvad, Maffesoli forsøger at udvikle. Og måske er det rigtigt, som han påstår, at tiderne er skiftet, også hvad rusmidler angår. Flere statistikkyndige har argumenteret for, at en ny ruskultur har vundet indpas blandt unge i en række vestlige lande. I Storbritannien har unge haft et stigende forbrug af ulovlige rusmidler i de seneste par årtier, og forbruget af alkohol er blevet mere rusfokuseret. Der drikkes store mængder inden for korte tidsrum. En lignende udvikling er blevet observeret i Danmark. Maffesolis sociologi kan blandt meget andet bruges til at komme bagom statistikkerne og sætte ord på de oplevelser og den adfærd, der knytter sig til de nye forbrugsmønstre. ■

Maffesoli er forfatter til blandt andet:
 The Shadow of Dionysus: A Contribution to the Sociology of the Orgy. 1993.
 The Time of the Tribes: The Decline of Individualism in Mass Society. 1996.
 Ordinary Knowledge: An Introduction to Interpretative Sociology. 1995.
 The Contemplation of the World: Figures of Community Style. 1996.

MICHAEL DANDRIEUX har leveret billedserien til det franske tema, der starter på side 56 i dette nummer af STOF. Dandrieux er redaktør, forsker ved CEAQ på Sorbonne Universitet og er medstifter af forskningsgruppen ERANOS. Når lejligheden byder sig, tager han desuden billeder – flere af dem kan ses på: www.souvenir.fr.

Michel Maffesoli i Durkheim amfiteateret på Sorbonne, FOTO MICHAEL DANDRIEUX